

TIDEVARVET

den 17 januari 1931 innehåller:

- Året mellan två valår.
Ledande artikel.
Med anledning av 1931 års frontal.
- Plan 18
av Elin Wägner.
- Svenska Kvinnors Vänsterförbund.
- Statsministern uppvaktas.
- Lågkonjunktur på lyxvarumarknaden.
Berättelse från Amerika.
(Ur The New Republic).
- Den trefaldiga förvillelsen.
Av Ada Nilsson.
- Djurgudstjänst i Assisi.
Av Christa Winsloe.

S. K. C. F. K.

årsmöte uppskjutes till den 1 febr.

Vad har hänt?

Ett smärtrfritt öppnande av Riksdagen, en sig allt mer och mer utbredd influensaepidemi och ett påvägigt budskap om världens ondska, i synnerhet kvinnokönets.

Textilstrejkens utbredande till trettiofyra tusen människor med allt vad det innebär.

Vidare har det hänt, att ett nytt stycke givits på Nya Intima Teatern, Cyanikalium. Det har förut spelats och debatterats i nästan alla Europas länder. Författaren är läkare, det märks minsann. Ty om något är det en verkligsexakt fotografi. Den hänförs sig ej endast till ett krigsland strax efter kriget utan till vad som händer och sker mitt ibland oss, dagligen, obönskrigt.

Det händer. Men vad som förväran en mest är hur detta verkar på framför allt manliga öhrare. Vi ha fått nog av fosterfördrivning för en tid framåt, säger — mirabile dictu — Social-Demokraterns övermåttade recensent. Ha vi icke nog också av arbetslöshet och bostadsbrist, kunde man ju lika väl säga. Skribenten måste vara riksdagsman, man känner igen attityden.

Ja. Nog ha vi nog och övernog av allt elände kring oss.

Men detta är inte den enda verkligheten. Framsträvandet, ständaktigheten och hjältemodet äro lika visst varje dags erfarenhet och verklighet.

Förtroendets grund och vad som hände i Lassekrog.

Av Honorine Hermelin.

Att mitt i den värld där ingen trygghet givs barn förmodar att bygga åt sig en grund av trygghet, tillförsikt och förtroende, som för det mesta tål att slitas på ett helt liv och på vilken hela världen säkert i grunden lever, det hör till livets största hemligheter och under.

Det är väl därför det blir så hjärtskärande och outhärdligt när ett barnsikte ohöjligt avspeglar hur värld begås och denna grund rivs upp.

Kanske ingen har undgått att fästa sig vid vad tidningarna berättat om den sjuårige pojken som blev agad så att döden omedelbart följde. Om av skada eller skräck kommer kanske aldrig att kunna utredas. — Emellertid berättar jag historien omigen: Det hände någonstans nära Ljusdal, tressondegafven. Modern var borta, gossen lekte med kamrater i en granngård. Vid sjutiden på kvällen kom Larm, en 25-årig man som sammanbodde med hans mor, för att hämta hem honom därifrån. Det var känt att gossen var rädd för Larm, och då han fick se honom började han skrika högt av förskräckelse, och skrikande fördes han av Larm tillbaka till moderns stuga.

Därifrån hade grannarna sedan hört oväsen och skrik, men senare på kvällen var allt tyst. Larm hade gått till samma gård som modern. Vid elvtiden på kvällen kom båda hem. Då fanns gossen död på sängen.

Larm blev sedan häktad. Han medgav att han agat pojken, som hade svåra skador, mest, tycks det, i ansiktet och huvudet. Ett kvastskärf var sönderslaget. — Det har ej sagts, att Larm varit drucken, och han var känd som en stillsam och hygglig man.

Det är ju så stor lättnad att pojken är död, att ens tankar borde kunna lämna historien så som man lämnar det som fått ett lyckligt slut. Men tankarna vägra att lämna och gå vidare. För det första pocka de på tillräde till det stora rummet på andra sidan döden för att få ta hela hur en liten själ ser ut som brutit upp härifrån helt fylld av skräck. De vill försäkra sig om att alla milda makter råddats upp för att lösa, lösa och vrida rått vad som stelnat i kramp. — Men egentligen är det på jorden kvarlevande barn som håller tankarna fäst. Barnägona fulla av skräck och fasa, trots och hat finns överallt och runt omkring, kanske

mest därför att överallt och runt omkring finns den ogrundade men oskakade tron på att vuxna människor ha rätt på slå barn. En tro alltså, som tydligen förbjudigt människor att se — med eller utan vetenskaplig psykologisk vägledning — se med sina naturliga seende ögon att skräck och trots är av ondo. Ty i själva det sätt varpå de titta fram ur ett par motståndslösa barnögon ligger uttryckt att deras verkningar inte kommer att dö, men aldrig kan genomskås. Ty de sitta sin tillvaro i det dolda och doliska och arbetar vidare där.

Men hos fäder, styv-fäder, mödrar, lärare finns trots lagens yttre bud den meningen i stort sett utrubbad, att en vuxen människa har rätt — och plikt — att slå ett barn. Den allmänna opinionen runt omkring har samma mening. Och bakom alla grannars passivitet inifrån ett slaget barns ångestskrik ligger väl inte bara feghet utan också den stumma förutsättningen om denna rätt.

Nervläkaren Fritz Wittels i Wien (vars bok Barnets befriande för ett par år sedan omnämndes i Tidevarvet) (Forts. å sid. 4).

Från Textilfronten.

På måndagsmorgonen inleddes storstriden inom den svenska textilindustrin. 34 000 arbetare och arbeterskor ha gått ut i strejk. Huru många människor förfassa sig icke över en sådan tanklöshet, ett sådant lättsinne från arbetarepartens sida!

Svenska Dagbladet tvekar icke att i en ledare ange de svenska textilarbetarnas löner, såsom »långt ifrån oskäliga». Vore intressant veta hur litet Sv. D. egentligen anser som oskäligt lågt?! Vad skulle herr ledarskribenten taga sig till med 36 kronor i veckan till hyra och kläder och mat till familjen — när det går för full drift, annars mindre! På denna lös skall det bildas hem, och barn skall växa upp till »frä, stolta och frimodiga svenskar». En man kan verkligen under gymnasiaförhållanden inom textilen komma

upp till några tiotus över hundralapen i månaden, men de kvinnliga arbetarna tjäna c:a 27-50 i veckan för ett arbete som börjar klockan sju på morgonen och slutar klockan fem, med 1½ timmes middag.

Det är detta, som är »långt ifrån oskäligt lågt». Tyvärr var det icke blott Sv. Dagbl. som ansåg att det kunde vara mindre. Arbetstjänarna tillkännagav vid konflikternas början att dessa löner skulle sänkas ytterligare med 10 %!

Man frågar sig: Fanns det ingen annan utväg? Skulle det inte gått för sig t. ex. att sänka utdelningen på aktierna; fanns det inte andra löntagare på högre poster, vars löner bättre tädde en reducering? Men sådant händer inte. Osökt kommer tanken på bonden som lassade lamfvad på slädskälken: »Orkar du

med det, så orkar du med det...»

Men den svenska textilarbetarna orkar inte längre. Han har sagt sitt ord och uttalar sin protest mot ett »utnyttjande av konjunkturens» som måste kännas förnedrande för den svenska arbetaren, som man dock — vid högtidliga tillfällen — så stolt pekar på, när hans arbetsförmåga och goda omdöme fått göra sig gällande i konkurrensen bland övriga nationers arbetare i främmande land.

Det måste vara ett fel någonstans, när det arbete han presterar i eget land inte är värt så mycket att det räcker till det nödvändigaste — medan arbetsgivarna en vacker dag icke blott testamentera miljoner till vetenskapen utan dessutom äga miljoner — i utländska värdepapper... S.

SLOTTSTHÉ

(det finbladiga théet)

AR PRODUCERAT I DE TROPISKA HOGLANDERNA OCH SAMMANSATT AV DE YNGSTA OCH SPADASTE SKOTTEN Å THEBUSKEN

konsum

gröna bilar med goda bullar

Stallet och festsalen.

Utifrån sett är Kvarntorp ett av sakens trolska skogsställen. En låg stuga där det lysar i fönstren, med brunröda väggar och svällande snö på taket. En luddigårdslänga, svart och röd, en liten bod med grova stockar i väggen. Ovanför gården slutar backen upp mot skogen, där träden stå tyngda av snö, precis som i en saga.

Kvarntorp ligger en halvtimmes bussväg från Stockholm. Det bebos av fröken Sophie Louise Alexandersson. Men det är inte bara den elegantiga ägarinnans tillhörighet. Det är medelpunkten för Kvarntorpsföreningen, en sammanslutning av grannar i villasamhället som åstadkommit det för ett svenskt villasamhälle säkert ganska enastående förhållande, att grannskapet i stället för att delas upp bakom häckar och stängda grindar, också får innebörden av personlig samhörighet.

Kvarntorp är vidare samlingsplats och mål för ungdomsklubbar och semesterstorer från både Stockholm och andra städer. Otaliga åro de skolar av unga och gamla, som kommit dit över en härlig söndag eller semestervecka.

Det hela började i smält. Men med den gemensamma rörelsens livskraft tog det hastigt fart och växte i alla riktningar. Ett av de tre små husen var en förtärlig örbrukar utslutning, luddgröd med tunna och stalla. Den var smygigt att göra någonstans upp, förklarade den tillfrågade byggnadsmästaren. Men Kvarntorpsföreningen måste ha en samlingsal. Med samhällets ansträngningar onskades luddgräddan till en festsal med teaterescen, öppen spis, soffor och bord, stora fönster och målade skåp. Den gamla vist-husboden, ett litet fyrkantigt hus, inreddes till miniatyrkyrka där de höga ljusen brinna vid högtiderna.

Säkert ligger det mycket av samsamsvevande kraft i att få bygga sin festsal själv. Om man skulle räkna alla insatser i kulturens tjänst som gjorts med ett gammalt ställe eller en vedbod som utgångspunkt kanske det inte blev så få. För ögonblicket minns jag t. ex. kyrkoherde Rogerbes ungdomshärbärge i Siguna, där sovsnittet måste ha varit något av det bästa i landet. Inom Svenska Folkhögskolan i Helsingör, där elever från alla jordens länder betvingo språkförbindningar och funno sin gemensamma glädje vid hyvetänk och målartyrpar, när stallet förvandlades till den ståtliga skolan.

Emellertid är det inte bara rumsinredning som sysselsätter Kvarntorps folk. Den stora rörelsen gör liv åt den andra. Inom Svenska mångfaldiga. Fröken Alexandersson leder en studieräbik bland arbetarna vid en angränsad herrgård. De unga busskonduktörerna på linjen Stockholm—Näsby ha bildat två studieräbiker, som samlas ett par gånger i veckan omväxlande på för- och eftermiddag, allteftersom tjänsten tillåter. De ha valt geograf. Sveriges geografi med utgångspunkt från deras egna erfarenheter från landsvägarna i trakten och sedan vidgande sig till nya trakter och nya landskap.

Jag kommer ihåg ett barnhem, där det bara var de stora pojkar, som skulle hjälpa Fröken med trädgårdslanden. Det var en mycket tråkig plikt. Flickorna sutto ute på gräslippan. Det var inte heller särskilt roligt. De voro litet förkvävda. Så kom det en ny liten pojke, som inte hade lärt barnhemsländan ännu. Han begärde en kratta, han ville kratta gården. Ur denna hänförelse uppstod genast en rörelse, en trädgårdsförsköningrörelse. Den förhatliga rensningen förvandlades till ett led i ett stort gemensamtverke och strök bort gränserna mellan de stora pojkar, de små pojkar, flickorna.

Det är detta som gör Kvarntorp och alla dess likar till sådana välsignade kraftfällor i världen. Stora människor få leka som barn, få arbeta ut ifrån sin egen skapande förmåga och känna sig värdiga att stå i en rörelses tjänst.

Canan.

TIDEVARVET

REDAKTIONSKOMMITTE:
Elin Wägner,
Elisabeth Tamm,
Ada Nilsson,
Honorable Hermelin.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE
Ada Nilsson.

Utkommer varje heligt lördag.
Slussplan 1-3, 2. tr., Stockholm.
Tel. N. 48 42, 192 43.

ADVOKAT

Ladamedot av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén.
Ladamedot av Sveriges Advokatsamfund
Herkulesgatan 14 (d. L. S. Vattug.)
Tel. 75 75, 75 76
STOCKHOLM
Specialitet: Familje- och arvssaker,
Brottsutredning och testamenten, för-
valtningsuppdrag. Även skriftliga
föreläsningar.

Olga Elmdahl

MODEMAGASIN
Kungsgatan 53. Tel. 108 51
STOCKHOLM

Badinrättningen

Tel. Sö. 330 36
Sö. 49 67
Bakom 1975
Södermalms Tvätt & Badinrättning
Bakom 1975
Tvättinrättningen
Tel. Sö. 336 30
Sö. 157 35

Vi stå till tjänst

BAGERI

H-T Humle
Årds-
gat.
25
Bageriet
Tel. N. 22 22

BARNEKIPERING

Helles Barnekipering
Sveavägen 108
(int. om Uddskolanshuset)
Tel. Vasa 72 32
Färdigortat lager.
Egna tillverkningar.

BOKBINDERI

C. J. Pihlman's Bokbinderi
Inneh.: C. D. CARLSSON
Specialitet: Handboken bind för offentliga och
privata bibliotek i Tjannas priser!
Sergelgatan 4 - Stockholm
Telefon 96 68 Etablerat 1842

MÅLARSKOLA

Atelier Modern
Etablerad 1915.
UTLANDSKA METODER
Persians- och Sidermalms, olje-
miniatyr- och gubelinnalning.
Nybrogatan 44, Ö. 78. Dagmar Ström.

SLIPERI

NORRMALMS SLIPERI
Regeringsg. 92 - Tel. 147 87
Ufför slipning av alla slags
Saxar, Knivar, Högurgiska
Instrument etc.
Noggrant arbete! Humana priser!

SÅNGKLÄDER

SÅNGKLÄDER
Filar, Träskor, Madraser, Fjäder,
prima från 2,50 kr. 6 kr.
Glansfil, Tagel, Koolplint m. m.
EMILIE BLOMGREN
Dobelsgatan 46 - Tel. N. 156 60
STOCKHOLM

Den 17 jan. 1931.

Året mellan två valår.

1931 års riksdag börjar icke med någon särskild inriktning på strid, det är året mellan två valår. Men tidens allvar är ofrånkomligt. Även om »Sveriges förhållande till främmande makter är gott», är ställningen i världen icke god, den inger för närvarande inga förhoppningar om att människorna lärt våldets vanmakt av våldets kamp, eller att utvecklingen förädlat mänskligheten.

Depressionen, arbetslösheten, nöden kastar också sin skugga över tillvaron. Våra sociala reformer har inte måkt frambringa välfärd och kommer inte heller att göra det så länge de endast utgöra ett sekundärt intresse och penningen är det primära.

Bland de frågor som i frontalet behandlas framkomma i statsverspropositionen må nämnas förslag till en ny rättegångsordning, revidering av lagstiftning om arbetarskydd, frivillig sjukförsäkring och s. k. vanart. I de två sista frågorna följer sig dels två gamla lödrivarlag, som de sista åren uppträtt under namn av vanart, sederlös leverne av samhällsskadig art m. m. samt frågan om moderskapskydd. Om det var taktiskt klokt att låta den senare gå in under sjukförsäkrings skyddande förklädning, kan man å andra sidan tråga, om det verkligen var taktiskt klokt, att när en för kvinnorna och för hela släktet så betydelsefull fråga som denna äntligen tagas upp, den inte ens anses värdig att särskilt omnämnas.

Ett förslag till översenskommelse mellan Sverige och vissa närstående länder, särskilt Skandinavien, i handelspolitiskt avseende är en anledning till stor tillfredsställelse. Förväntande är, hur jordbruket, som i fjol spelade en så framträdande roll vid riksdagen, i år, när jordbruket verkligen är så nödställt, fått följa sig med en mera blygsam plats i frontalet. Politik är politik. Det kan ej vara roligt att låsa upp ett frontalt, inte heller att vara tvungen att säga som förbliver Eder med all kunglig nåd och ynnest städes välbehövliga.

Det kan ej vara roligt att låsa upp ett frontalt, inte heller att vara tvungen att säga som förbliver Eder med all kunglig nåd och ynnest städes välbehövliga.

RADIA
NÄTMOJTAGARE
nyttillaga de bästa typer av inbyggda samt
elektro och mekaniska utrustningar.
Bakåttala hörlösgivare.
INGENJÖRFIRMAN VOLTA A.-B.
Vasentorn 48 - Stockholm

Död på sin post.

Greve Raoul Hamiltons plats i riksdagen står tom. Avslutat är hans vär, som stor jordägare bland jordägare, som kommunalt och socialt arbetande för den bygd och det län, där han var rotfäst, avslutat är hans politiska gärning som folkvald representant. Greve Hamilton är en av banbrytarna, kanske banbrytaren, som mot samhällsställning och tradition gick in för demokratis idé. Det blev hans livs svåra uppdrag att samtidigt kämpa för den svenska livsuskådnad och förena den med sitt personliga liv. Tiderna har ändrats men en ny tid kallar till allt nytt nya uppgifter, och genom att våga detta steg har Greve Hamilton givit oss en uppfostran och ett ansvar i arv, som gäller beständigt även om det sker i nya former. Det har sagt många ord till Greve Hamiltons eftermäle, om vad han varit och verkat. Må hans gärning låsa. Vi säga honom vårt tack!

Ännu ett dödsbud har nått oss. I Stockholm praktiserande läkaren Sven Krikortz rycktes vid ett tillfälligt besök i Falkenberg bort på den i hela landet rasande influensapandemin. Även han föll på sin post, ännu mitt uppe i sin verksamhet. Det var en läkare i ordets bästa bemärkelse, kunnig, vidsynig, allmänbildad som få. Hans studietid inföll i Uppsala under det av stark socialansvarskänsla präglade åtto- och nitto-talet.

Han var och förblev den gamle verdandisten. Föreningen Studenter och Arbetare följande från början hans intresse och i de sista tillhörde han dess ledning. Han var en ärlig och pålitlig radikal, försynt och tillbakadragen i det yttre. Djupt uppskattad av sina väner och patienter, minnar han ett stort tomrum efter sig, och Tidevarvet har förtorat en trogen vän.

Dr. Krikortz är död. När budet om hans plöteliga bortgång mötte mig, kändes det att man mistat något av det bästa i livet. Jag tänker på livets och dödens underliga mening. Att man som nation säker en läkare och i honom finnar människan, en gammal människa med full och hel förtroende för ungdomen, hör nog till sällsyntheterna. Jag tänker på den bortgångne som den personlige vännen och rådgivaren, hur man tyckt sig aldrig få nog av de livsrecepten han hade att delgöra. Jag frågade — han var outförligt illt svårt. Det var stunder av oskattbart värde att med honom få tala om livets stora problem. Han, den ädle och sanna tänkaren, som alltid satte sammans och godhetens rätt som livets högsta symbol.

Doktor Krikortz har ungdomens hälet inom sig och hans hjärtavarna bleck återspöjade hela hans väsen. Därför känns saknaden så stor då dessa ögon för alltid slutits i döden. — Må vänliga skuggor slå vakt kring din boning och dina gärningars ljus skimra över din grav.

Hösten fick då, vintern drack du skön till höjra skatt skivade, allt blev lysande och härligt, jord och rosen, gräs och is.
Overs dig en evig himmel, här med stjärn-
nedfalld välvede,
där du stoppade på vägen upp till fridens paradis.
(Dan Andersson: Till min vänstän.)
Alexandra Ohlsson.

Svenska kvinnors Vänsterförbund.

Frisinnade Kvinnors Riksförbunds sedan ett år planerade omorganisering och utvidgning till ett Svenska kvinnors vänsterförbund har ägt rum.

Det är den historiskt förtrodda utvecklingen av riksförbundet. Föreningen »Frisinnade Kvinnors uppstod 1914 som en kvinnornas organisation till arbete för demokrati och mot reaktion. När sedan Frisinnade Landsföreningen sprängdes år 1923, och uppiggick i huvudsakligen tvänne partier, kommo »Frisinnade Kvinnors», som då utvecklat sig till Frisinnade Kvinnors Riksförbund, till ett vägskaft. Skulle man, utan skäljaktighet i grundskådning, dela upp sig enligt två yttre partier eller allti allt hålla tillsammans ett eget gemensamt mål? F. K. R. valde det senare. Men detta var en svårare väg, ty den stötte på motstånd i den praktiska partipolitiska irrgångar. Därigenom uppstod yttre hinder. Sådana äro överkonliga. Men under tidens lopp hade äskts-
riktningarna ändrat sig, som naturligt var. Allt, som lever, rör sig. Där kom ett nytt vägskaft, vars yttre form kan betecknas av den beröfsliga samlingen. Åter stod man vid valet: sammanhållning omkring det man allti allt ägde gemensamt eller icke? Men denna gång blev valet sammanhållning. Därav Svenska Kvinnors Vänsterförbund, som vill förena kvinnor med vänsteriskådning till gemensamt handling, där så ske kan, dock med full frihet för de olika riktningarna att i politiskt avseende gå var sin egen väg.

Medlemmar tillhörande de frisinnade och liberala partierna äro således oförhindrade att följa sina partier i bürgerlig samling. För vår del vilja vi dock framhålla som det betydelsefulla av ett Svenska Kvinnors Vänsterförbund, att den radikala gruppen inom F. K. R., ofta kallad Tidevarvsgruppen, nu fått sin kraft frigjord och sina utvecklingsmöjligheter lösgjorda. Vi hälsa med glädje, att detta kunnat ske utan att mista möjligheten och makten av en större kvinnoopinion för samhälls- och kvinnointressen, men vi hälsa också med glädje, att det har skett. Ty i vår reaktionära tid kallats radikalismen i sanning upp till oförändrad och ansvarslöst strid mot fascism och bolsjevism, mot våld och världskrig.

Till sist: Svenska Kvinnors Vänsterförbund öppnar möjligheter för ett utvidgat samarbete mellan kvinnor av alla vänerriktningar.

Frisinnade kvinnors riksförbunds centralstyrelse har varit samråd till möte den 10-11 januari i Stockholm, varvid beslut fattades om den sedan ett år planerade omorganiseringen av detta förbund till ett Svenska Kvinnors Vänsterförbund. Denna omorganisering avser att möjliggöra ett utvidgat samarbete mellan kvinnor av olika vänerriktningar. Till ordförande omvaldes riksförbundets ordförande L. F. K. fröken Kerstin Hesselgren. Till interimiststyrelse utsågos som medlemmar dr. Ada Nilsson, fru Ellen Hagen, fröken Greta Cardell och advokat Elisabeth Nilsson med fröken Elisabeth Tamm, fru Ingeborg Rosen, fru Märta Tamm-Görling och fröken Ebba Holgersson som suppleanter. Till sekreterare valdes fröken Elisabeth Tamm. Av personval framgår att man vill detta sköta orientera sig till folkfrisinnat, liberalt och radikalt håll.

Vid mötet lämnade fröken Kerstin Hesselgren en redogörelse för moderskapskyddsfrågans nuvarande läge.

Statsministern uppvakts.

Svenska Kvinnors Vänsterförbunds första uttalande utåt blev utfrändat av den redan på lördagen beslutade uppvakningen för statsministern med anledning av det väntade förslaget till vanartslag.

De synpunkter på denna fråga, som vid upprepade tillfällen framträtt av Frisinnade Kvinnors Riksförbund, ville förbundet genom en talrik och representativ deputation så starkt som möjligt stryka under, icke minst för att tydligt markera den stora enhälliga kvinnoopinion, som står bakom dessa krav från kvinnornas sida.

Alltså, Hans Excellens hade vänligheten att i sitt hem på söndagen möta oss, tio medlemmar av centralstyrelsen med dr. Ada Nilsson i spetsen. De uppvaknade voro fru Ellen Hagen, Stockholm, advokat Elisabeth Nilsson, Malmö, fröken Ebba Holgersson, Blekinge, fru Rut Adler, Halland, fruarna Ingeborg Rosen och Helga Sjöstrand från Näsjö och Eskjö, fröken Jenny Johansson, Borås, fröken Hanna Cardell, Göteborg, fru Hildur Hult, Eskilstuna, och fröken Greeta Landberg, Gävle. Ett livligt samtals utspelt sig. Men hurvida den kommande propositionen kommer att överensstämma med deputationens uppfattning är en annan fråga.

Listor för stödnäring av den av äsktsliga kvinnoorganisationer framförd opinionen i vanartslagfrågan finnas å Tidevarvets exp. Slussplan 1-3, Stockholm.

”Ja — vi elsker dette landet...”

När den socialpedagogiska Vinterleir på Rosenvidle invid Oslo öppnades den 2 januari på kvällen, sjöng en kör d. s. k. »Drumkvædet». Det var sång! Men det var också socialpedagogiskt! Vi följde »Olav Astesens» genom drömkvædet på hans väg genom livets skärvel mellan himmel och helvete, och när de till sist Sankte Mikkeljög alle synder slæne burt til Jesum Christ, hade så många underbara toner spelat på våra hjärtans strängar, att vi verkligen hade samlat inte bara i yttre måtto, utan som Almqvist säger det: »såsom vi occk äro av samma familj, och Du är en som förbarmar sig». För en svensk deltagare gav det ett så starkt intryck både att få höra särpräglade av norska folksång och känna dess gänvar från svenskt sinne.

I Tidevarvet kommer att lämnas en redogörelse för de värdefulla och innehållsrika dagarna på Rosenvidle, men jag har velat få omnämna »Drumkvædet» som en bild, i vilken jag inlämnar det helhetsintryck, jag fått med mig hem. Det är alltid en vederkveklighet att se den norska naturens höghet och allvar, bergen och dalarna och fjorden, som man spörjer om vägen till havet. Och det är också en vederkveklighet att få möta vännen i ett annat land, men ändå så närbesläktat, med samma strävanden och samma svårigheter och samma mål som vi. Ej endast i ord, men i fortsatt, allmodigt arbete frambrår man sitt tack, var och en i sitt drammkvæde.

Elisabeth Tamm.

Plan 18.

Av Elin Wägner.

En engelsk journalist, Mr Gedye, har givit ut en bok med titeln: *The Revolver Republic*. Där behandlas den tragiska, groteska och genom mer än en stekigtlyckt lyckligt avvecklade historien om ententocockpatronen av Rhenlandet och Pfalz. Titeln syftar till de franska strävandena att förflytta om inte sin politiska gräns så sin maktgräns från till Rhen och helst ett stycke däröver in i Westfalen, vilka nådde sin höjdpunkt i Revolverrepublik. Så kallade det korta separatistiska skräckregementet som fransmännen erkände som laglig regering i tyska riketsgränsens ställe. Författaren tillägger såsom Times korrespondent hela detta märkliga rörliga krig efter kriget, och har var av en dem som hjälpte till att stäcka de djärva franska planerna genom att offentliggöra vad som skedd bakom de stereotypa diplomatiska böckerna. Tiden och det historiska perspektivet har bevisat riktigheten av att i denna konflikt stå på Tysklands sida och icke ta för gott den officiella franska framtalsningen som var cyniskt lögnaktig. Vilka Tysklands fel och förmåelser än voro, intet berättigade försöket att strax efter den härda treden ytterligare söka stympa detta land genom att ta från det Rhenprovincerna.

Om jag får tillbaka till denna trista affär, så är det inte alls för att börja berätta vad jag själv sett och upplevt av densamma. Men vad mau vet om denna historia inifrån, ges en viss ledning i bedömandet av den nya lika allvarssamma kris som uppstått mellan Tyskland och Frankrike.

Konflikten mellan Frankrike och Tyskland av i år gäller främst avrustningen och minoriteterna.

Den nya krisen företar både likheter och olikheter med den gamla. Sig lik är båda folkens oförmåga att låta första stavelen av varandras karaktärer och därav följande brutliga misskötande av varandra. Tala om att halet är klarsynt! Hat gör blind. Hur skulle annars de sista årens historia varit möjlig!

Sig lik är Frankrikes på ett sätt beundransvärda men ödesliga, konkventa oförsonlighet och sammanhållhet kring den enda tanken: säkerhet genom att göra Tyskland oförmögelt att hämnas.

Sig lik är också Frankrikes förmåga att dra England med sig långt utöver vad England i sina bättre ögonblick anser skäligt och i sina klara ögonblick anser klokt.

I den förra krisen nåddes slutligen den punkt då England vaknade upp och slog näven i bordet. Det visade sig då att Frankrike trots sin militära övermakt icke kunde mot sina allierades vilja och inför den övriga världens ogillande framhärda i sin taktik. Utan svärslag, utan direkt erkännande av sitt nederlag, avstod de åtminstone den gången från drömmen att av Rhenlandet skapa

en buffertstat under franskt inflytande.

I den nya krisen ha vi icke hunnit så långt, ännu är England helt med Frankrike. Vi ha heller icke sett något till den inre reaktion i Frankrike som är 1924 lade politiken för en tid i klockare och försönligare händer.

Den förra krisen gällde främst Rhenlandet och skadeståndet. I den nya krisen kan man ja ut två moment: avrustningen och minoriteterna.

Polens uppträdande vid valen i slutet på förra året har gjort den senare frågan särskilt aktuell. Detta land har icke generat sig för klart bort mot sina traktatensliga förpliktelser mot minoriteterna. Även här har en engelsk journalist varit framme och gjort beaktat för världen som skulle förtigats och dolts inom fängelsemurar. Denna fråga blir i hög grad en fråga mellan Tyskland, som har misshandlade landsmän i Polen, och Frankrike som har Polen till nära bundsförvant och klient.

Avrustningsfrågan är också nu aktuell. Det vill säga, aktuellt är nu för Frankrike hur man skall få hop en konvention som sanktionerar de nuvarande rustningarna. Det går icke längre att förhålla saken, den förberedande avrustningskonferensen kan icke hålla på ytterligare. Något måste ske. I frågan om vad detta något bör vara, stå Tyskland och Frankrike bitterligen mot varandra. Frankrike vill ha Tyskland kvar inom nuvarande rustningsgränser, det anser att Tyskland redan lyckats, att inom den ram som blev det givet, skapa ett färligt och hotfullt vapen. Men samtidigt ställer sig Frankrike på den ståndpunkt att sisterna omkring Tyskland icke ha någon förpliktelse att avrusta. Tyskland å sin sida åberopar sig på artikel 8 i Folkförbundspakten som utlovar allmän avrustning och dess ombud har under de förberedande konferenserna hela tiden kommit med radikala förslag. Som beaktat förklarade dess ombud vid sista förberedande konferensen, att en blivande avrustningskonvention som icke upptog annat än kontroll och minskning av krigsbudgeten skulle Tyskland icke undervisa. Bakom detta ligger hett: »sedan anse vi oss lösta från vårt ord och rusta som vi tycka».

Lord Cecil förverkar sitt ansesende som fredsvis.

Fransmännen ståndpunkt vann en fullkomlig seger mot Tysklands, tack vare bistånd från Englands ombud, lord Cecil. Här står man inför en parallell till Englands hållning under vapenslidesändet intill 1923 och sedan tidvis under franskvänligt högerstyre. Att det nu är arbetarregeringen och lord Cecil som gör Frankrikes synpunkt på avrustningen till sin och följer fransmännen i alla röstningar mot minskning av arméer och krigsmateriel är förbryllande. Man frestas att tänka på hur det går, när en otrispang genom en lång hedrande karriär skaffat sig ett grundmurat rykte för hederlighet, men sen genom någon subtil process undergår en karaktärsförändring som kommer honom att vid ett svårt prov falla och svika allas förtroende. Den engelska arbetarregeringen och lord Cecil's förstklassiga rykte för freds vänlighet och

Djurgudstjänst i Assisi.

Av Christa Wisloe.
Till svenska av D. M.-H.

När man säger Assisi, så skall man inte tänka sig, att man är i Assisi — ett grå på landsvägen och har stationen bakom sig, och att man hör trasset av tåget, som man just stigit av. Tåget lår vidare över slätten till Rom. Men vi vända vår blick mot bergan. Afsonstolen lyser på det. De resa sig röda mot de grå olivträden. Längre bort och högre upp äro de lilla, grå, danieliga mot moten, som gå i samma toner. Skyarna draga förbi, skölja sig åt och låta de varma, röda blippona ligga i solen. Över dem alla tromar det gamla läset, vars material under tidernas lopp förgåtts bort. Solen sjunker och lyser ett ögonblick på höjdsplanet till Franciscos gamla borg.

På trädgårdstrassan gå de svarta muskorna av och mellan violer, kronkrökror och silverglänsande oljefröer och annan gräs till stamens och låter blicken glida ut över den vida årt, där floden rör och långsam sjunker sig fram. Längre bort i afstundsmån skymtar Perugia i dallrande ljuset. I en smal och högt vägd port försvinner den dammiga landsvägen.

Solen är större i Assisi än på andra platser. Därför har hon där värme i smärta. Detta är ingen överbörd av en entusiastiskt resande. Guldbövrarna på ängens söga dettsamma: mars. Då fladdrar en liten mus fram till mig. Röda kinder, vid kjol och anvit huckle. »I dag ha vi mycket att göra. Djuren komma. Djuren komma för att väljessas».

Jag följt långsamt efter en annan i sina gröna kläder eller som så befinna digt upp för den branta gräset, som kände hon där varje steg. Bakom den förtälna muren bör jag alla möjliga besynnerliga och bländande ljud. Den stora fyrkantiga gården är på den sidan, som ligger mitt emot ingången, avstängd i en pelarhall. Smårika renässansplaner låta upp de graciösa valvbågarna och stöjda det gamla tegelvägget och det mossbetagna klostertröskel, i vilket duvorna

stora auktoritet är i detta fall intet mindre än en ohyllig fara. Innan man blir klar över den förändring som skett med dem kan olycka, det vill säga en resultatlös avrustningskonferens, redan vara skedd.

Varför inte försöka med hederlighet?

Det är psykologiskt fullkomligt förklarligt att lord Cecil blev utom sig över Tysklands taktik att framträda som förespråkare för avrustning mot England. Icke direkt men indirekt antyde han att Tyskland icke hade rent mjöl i påsen. Men själv hade han inte ens mjöl denna gång. Varför inte försöka hederlighet mot Tyskland sedan andra medel blivit prövade? Hur skall det vara möjligt för dem som vilja fullfölja den Stresemannska politiken trots nationalsocialisterna, när det visar sig att den icke öppnar någon gång? Det är ju klart att nationalsocialisterna och deras förvillade medförfattare äro Tysklands värsta fara, men just därför skall man inte hjälpa dem, lyfta dem på skoldärarna. Inom få dagar ha vi svar på frågan, om England försvurit sig helt till Frankrikes utrikespolitik. Det blir då frågan om Polens uppförande vid valen mot sina minoriteter kommer fram för Folkförbundsrådet vid mötet den 19 januari.

Man har ännu några dagar rätt att hoppas att situationen kan lättas genom att England här uppträder självständigt och begär respekt för rätten och för Folkförbundspakten.

Plan 18...

När den franska jurytionen skedde i Ruhr 1923, gick allting efter Frankas generalstabens läge och omsorgfullt förbereda plan 18.

VEGETARISKA RESTAURANTEN

Teatergatan 6
Ordnation: S. A. R. A.

ämnat och beskäftigt flyga upp och ned. Just nu draga flyttlåg genom den vindstilla luften på det lundensida. Längst borta vid ingången ha de öfriga rängarna ställt upp sig. Smålla kor med samma örn betrakta vinlet med sin dumma barn. Små vita sardinska skär börja otåliga damsteg med sina små befärdiga Målförteffter. Mulkonorna och deras duktiga arbetskamrater äsarna lägga lugot sina tunga huvuden och vänta tilligt som de äro vara att vänta, när de med sina tunga toror stå utanför osterian, medan deras husbonde dricker sitt röda vin. Fåren och getterna gemera besvär. Vallhöuden har kommit på andra tankar genom alla de små vita pudelamerna, som välkommade och omvändade av brunskinnade och svartlockiga barn bevaras från utdyder.

En liten flicka klämmer med all kraft ned locket på en korg av vilken det bär ett hjärtalande »miau». Ur vildjorkorgarna sträcka hänsen på sina halsar, och glöms märskan på mittelvägen, som måste hållas fri. En urgammal gumma sätter hofkruppen på marken — kaninorden sitta fram ur hennes förskott. Det råras och grymtar och skäller och kacklar, så att man knappast kan urskilja en människ röst. Då ringar klockan i tornet — man ser henne svinga mot den blå himlen. Duvorna flaxa förskräckt åt alla håll. I docket under den mittersta valvbågen öppnas en dörr och en nagt prick kladd i vitt och guld och följd av två korgossar i nyvättade spetsmör trådet ut. Solstrålarna flamma mot den höjda mousterrisen och bländas allas ögon. Hönset blanda för att skydda sina ögon och raska sina kammar. Getterna sänka sina huvuden, som ville de gå till anhalt. Äsorna sänka långsamma sina långa mjuka ögonbryn, hundarna lyssna och flästa, som ville de höja ett spår, men ställa icke. Fåren blåna, och skvallarna kika med från häket och förstummats. Människorna ha sjuvitt ned

ingenting markerat utom det väntade tyska våldsamma motståndet, som skulle ha givit anledning att sätta den stora krigsmaskinen i gång. Sen dess ha många hädanåt ögonplaner utarbetats i de utdickningsanstalter för krig som folken i sin darskap hålla sig med.

Man ha också hållit manöverer i konstställe-, färg- och fibrafabriker och konstaterat vilken tid det tar att lägga om dem till sprängämnes-, gas- och giftfabriker. Generalstaberna veta att till den enda fabriken måste order gå ut sex veckor i förväg, den andra tar inte så lång tid. Och detta får ske.

Plan 1.

Men var ha vi andra in i, den stora fredsplanen, kring vilken de många, de flesta som verkligen vilja fred och samförstånd kunde samla sig för att avvärja den nuvarande krisen, eröva avrustningskonferensen och begynna ett nytt liv?

För några dagar sedan lästes i pressen ett högeligen typiskt TT-telegram om en sådan plan. Det var Danmarks utrikesminister Munch, som formulerat sitt svar på Briands rundfråga om Panepaura till en plan om hur man skulle behandla den politiska aspekten av Panepaura. Man fick förstas inte veta ett dugg om planen, men man fick veta att Briand inte tänkte bry sig om den. Kanske inte, men det är möjligt att det finns andra som göra det.

Eller är det alldeles fel att tro, att folken skulle vara tacksamma för en plan, en ledning i sitt förvillade och förviltade läge?

Att det möjligt att de äro nöjda med att låta sig föras efter hemligstämplade planer som likt plan 18 för dem rakt mot fördrivet?

BÖCKER

böra köpas även efter jul!

Prinsessa Maria

Boken om mitt liv

10:-

Alma Söderhjelm

Min värld

11:-

Marika Stiernstedt

Adjö min grön ungdom

9:-

Hedvig Svedberg

Glimtar ur Stockholmskt familjeliv på 70-80-talet

8.75

Majken Boring

Uppror i Nicaragua

6.50

Ester Blenda Nordström

Byn i vulkanens skugga

6.50

Elin Wägner

Korpen och jag

4.50

Annie Akerhielm

Fredagsattiklar

5.75

Anders Örne

Nationellt och internationellt

5.50

Rickard Lindström

En socialist

5.75

Laura Petri

Kroppar och själar

5.75

Anna Lenah Elgström

Kvinnor

7.50

Agnes v. Krusenstjerna

Förkärna v. Pahlen,

I Den blå rullgardinen,

II Kvinnoexamen

7.50 pr st.

Maj Hirdman

Maja i Dalarna

4.75

Karin Sminerhoff

Första akten

5.75

Geirrud Liija

Bergakungen

5.75

Py Sörman

Den blå lyktan

5.75

Mollie Faustman

Eva

8.25

BONNIERS

FÅTÖLJER

I tre efter Edert eget val. Många olika modeller. Stående i skåp eller i skåp.

»ENGELSKA FÅTÖLJEN»
HAMNGÅTAN 34, I. S. STOCKHOLM
Tel. 122.95

Den trefaldiga förvilselsen.

Påven i Rom har låtit utgå ett budskap över all världen, det där ock en encyklika kallas. Den handlar om det kristna äktenskapet. Detta hota, anders hennedomen, är en tidsmatrisial, som mest bekämpas. Med berömmande självövervinnelse råder på sedan upp alla dessa förvilselser, han varnar, har förmåner och ansvar botemedel.

Sterilitets epidemier har visat sig för påven. Kvinnorna föda ej barn. De äkten-skapliga pliktorna glömmas i lastens tjänst. Det drivs propaganda för födelsekontroll, för lagligt avbrytande av ha-vandeskapet, ja, för kamratäktenskap. Innet av allt detta gäddas av kyrkofadern Augustinus, och det är tillbakå till hans uppfattning av äktenskapet, som vi måste tvingas. Men ett stort hinder härifrån finner påven i kvinnornas emancipation, därifrån riktar han sin banstråle över kvinnornas trefaldiga förvilselser.

Ty ha icke kvinnornas emancipation sig från det obehärliga trefaldigheten, ja, till och med underläter emellanåt, att gifva sig. Kvinman har för det andra genom förvarvsarbete skaffat sig ett för-därvbringande oberoende och förlitet från vardagens sysslor. Den tredje förvilselsen är, att hon icke aktar för rovt att kasta sig in i den politiska virrvarret. Kan-ske det allra värsta dock är att hon vill grunda sitt sexuela samhälle på kvinnans och samhällets och icke på ekonomisk be-räkning och välfärdens råd.

Bort med allt detta om vi så kunna komma tillbaka till Augustinus! Men var-för har påven utvalt just denne kyrkofa-dern, som levde först i kristendomens tredje ålder? Varför icke lika gärna Tertullianus eller Origenes?

Det är sänt att kristendomen vid sitt framfartade möttes av en överskualiserad värld. Kanske till och med överskualiserad än vår tid. De kristna reagerade mot denna allt överskualigande sexualitet med ett kraftigt utsträckande av abstinensens andliga värde. Men de reagerade även mot det av staten på-bjudna äktenskapet och barnalstrandet. Barn var en källa till bekymmer och en stark frestelse till brott. «Oärliga, så som varande farliga för tron, säger Ter-tullianus. I denna de första kristna år-hundradenas uppskattning av den roma-tiska kyrkans länksätt i stark porton av kvinnans revoit mot männans och äk-tenskapet.

Men sedoförlovat kom ändå, och det var naturligtvis de stackars kvinnornas fel. Kyrkan störde djupt över sina jung-frur. Kvinman var för mannen en fre-stelse och snara, djävulens inkörsport, en anormal i skapelsen. Det var bäst att stänga för henne och beröva henne män-niskvärdet. Noga taget hade hon ju ej heller en själ.

Men så blev kristendomens statskyrka. Och staten vill ha medborgare. Och så blev det rätt att föda barn igen, ja, kvin-nans enda uppgift, hata det skedde med tillbörlig plåga och utan syndig kärlek. Det är en andrigt parallellt att nu påven förnåst sig med staten och denna genom Mussolini ropar på löst och åter folk, så kommer strax den påvliga en-cykliken.

Men det blir kanske en annan parallell. Det hottenlösa förskott mot kvinnan, som kyrkan kom fram till, kunde ej accepte-ras av den germanska världen, där kvin-nans ställning var helt annorlunda. Kyr-

Lågkonjunktur på lyxmarknaden.

Veckans berättelse från Amerika.

När jag först blev bekant med Lina var det som miss Holmquist's «lilla system». Miss Holmquist hade i många år varit kassörska vid jord-brukarbanken där hemma och haft en dubbeltt två trappor upp i Han-sonska huset. Hon brukade kalla dubbelten «min våning» och var i huggelst stolt över de snygga och trevliga rummen. Miss Holmquist var av en de äldre barnen i en stor familj, som bodde på prärien en åtta, tio mil väster om staden. Hennes bröder ville att hon skulle stanna på farmen och hjälpa till. Men miss Holmquist flyttade till staden och handelskonlo och rättfärdigade sitt jagade tilltag genom att bli kassör-ska vid jordbrukarbanken.

Redan vid fjorton år var den lilla systemen en mycket söt och tilldrag-elig flicka. Jag brukade tänka på hur olik hon var den fula klumpiga miss Holmquist. Det tyckte också miss Holmquist själv.

— Hon är för god för ett vanligt jobb, brukade hon säga. Med det utseendet och den begåvningen skulle hon passa bäst i Chicago. Jag skulle inte bli förvånad om hon reste till New York en vacker dag och fick en fin plats där.

Jag tror hon fylldes flickans huvud med sådana idéer. Lina blev rastlös och kritisk och hennes skolkamrat-tycker hon var högfärdig.

Lina började sin bana i New York med en anställning i firmen Stein, Fink och Kaplan, där hon blev Sam Finks sekretärare. Hon hade två år vid högskolan bakom sig, ett år vid handelsinstitut och tre års erfaren-heit från en stor möbelfirma i Chicago, där hon börjat som stenog-raf på kreditavdelningen och snart blev direktörens privatsekretärare.

Beväpnad med betyg från hög-skolan och principalen gjorde Lina sin attack på New York samma som-mar hon fylldes ljugemot år. Hon var lång och smärt, ljushårig och skär och hade den låga och behagliga röst och det fina lugna utpräddande som är utmärkande för hennes skan-dinaviska börd. Hon hade alltid dinafukt smak ifråga om kläder och hade, som hon själv sade, lågt myc-ker i Chicago. En platsförmedlings-byrå skickade henne till Stein, Fink och Kaplan. Sam upptäckte vid första ögonkastet hennes blonda fjäring och fina sätt. Han betecknade henne för sig själv som hög kläs och avgjorde att hon dog. Två år senare slutade Lina sin plats och flyttade från sitt pensionat till en diskret liten fyramyningvåning i ett smalt torghus vid hörnet av Green-vich Village.

Lina var förtjust i sin våning. Hon hade en förtärligssig jungfru som skötte hushållsarbetet och tack vare kan fick ändra sig. Fram bröt den roma-tiska dyrkan av kvinnan, icke endast som en heliga gudadottern utan som det öppnhinniga inspirerande väsendet. En romantisk kärlek höll skild från kärle-rens sinliga sida.

Och nu rider påven till storm mot den germanska världens upplåtning att kärle-ken och endast kärleken är det som berättigar och är den etiska grunden för det fysiska äktenskapet. Och detta obero-ende av barnalstring, vispet eller för-äldrars samtycke. Tidens sexuella fråga kommer aldrig att lösas i Augustini tecken. Ron torde ännu en gång få vika för germansk rätts-upplåtning: Den romantiska kärleken som äktenskaps grund, förlitande just genom sitt eget väsen till trohet och ämvar. A. N.

Sams frökostighet och hennes egen händighet och smak skapade hon av vinningen ett förtjusande och origi-nellt hem, fullt med vackra möbler, dyrbara tavlor och gammalt glas. Då och då förmodade Sam Lina att ha bjudningar. Lina beskrev dem som ganska bråkiga tillställningar. De började med cocktails och ut-sökta smörgåsar, fortsatte med en flott middag, sedan bjöds mera dryckesvaror och festen avslutades med dans, som snart övergick till ganska djärv flirt. Sam brukade bjuda några av sina affärsbekanta och deras «flickvänner». Lina's bjud-ningar ansågs för det mesta mycket lyckade, fast hon aldrig gjorde nå-gra försök att sätta fart på dem. Hon drack sparsamt av Sams flyttade cocktails och starka bälur och var hela tiden lugn och vänlig hur upp-slappet sällskapet än blev.

— Se på henne — är hon inte en prinsessa? brukade Sam säga och «pojkmans» underlåto aldrig att instämna.

— Man skulle kunna tro att hon vore en iskall ordning, kunde Sam försärlita, men ingen vet bättre än jag att det är missag.

— Han strök under förtroendet med en blinkning.

— Jag avskyr honom när han är så där, brukade Lina säga. Hon hade aldrig låtsats att hon älskade Sam. Men hon hade upp-täcktt goda sidor hos honom som för det mesta voro dolda under hans högljudiga jargong. Hon hade arbetat hårt de två åren hos Stein, Fink och Kaplan, kvällar, fördagsefter-middagar, närhelst hon behövdes. Hennes syster och kamrater hade sagt henne att det var enda sättet att komma fram. «Men med all sitt litet stod Lina vid tjugusju års ålder lika fjärran från målet som när hon lämnade farmen. Och så gjorde Sam sitt förlagen, inte utan länkinstänging och lantasi. Han be-rönde hennes skönhet och beklagade sig över Mammans likgiltighet och brist på förståelse. Han visade den lilla läckra våning han funnit och lovade henne kläder, underhåll och allt vad hon ville ha.

Det hade varit en trevlig tid. Mamma och barnen och den talrika släkten förblevo överkliga och fjärran. Hennes liv med Sam var hägligt och bekvämt. Och så med en gång tog allt slut.

Stein, Fink och Kaplan hade länge dragits med dåliga konjunkturer. Det var en kall dag i slutet av okto-ber när tidningarna äfnligen hade satt arbetslösheten och depressionen på första sidan, som Sam talade om för Lina att spelet var uppgivet. Han hade skyldigheter mot Mamma och barnen i första hand. Flickorna voro båda i dyra skolor och Sam junior låg vid Dartmouth. Familjen måste redas sig med bara två jungfrur för den närmaste tiden, och en bil. Mam-ma hade avstått från sitt operabonnemang. Hon tog det starat-ta. Likaså barnen. Han hoppades att Lina förstod...

När beslutet en gång var fattat verkade Sam lättad. Lina sade sig att det vill berödde på att hans ekono-miska bördha blivit mindre, men hon var inte riktig säker. Efter all sin likgiltighet för honom ertappade hon sig med att sakna Sams klumpi-ga tillgivenhet, hon längtade efter den, kände sig övergiven när hon fastslog att den inte längre fanns att få. Ty Sam var helt och hållet klar med saken.

Han överlämnade omedelbart hem-

met att en byrå till försäljning. En flottig ung man kom upp och gjorde anteckningar i sin notisbok... Ock-så så av hennes kläder gick, hennes återpås, hennes silvervårbo, dräkten från Vionnet, som hon knappast använt. Naturligtvis var det Sams tillhörigheter, men det hade hon aldrig tänkt på...

Miss Holmquist skickade mig en dag ett litet brev från Lina: «Bländ känner jag mig som om jag aldrig varit riktigt levande förrän: Jag visste inte något kunnat göra så ont, som saker gör nu. Tiderna är dåliga. Här är människorna nästan gata. De som har arbete, arbeta nästan ihjäl sig och de andra bekyrnar sig till döds för att de inte har något att göra. Man blir alldes sjuk av att se det.

Vem som helst som kände till Holmquistsläktet skulle ha blivit för-skräckt över ett sådant brev från Lina. Jag hade naturligtvis inte hört något om skilsmässan från Sam. Jag blev orolig och gick upp för att se hur hon hade det.

— Vad tänker Ni ta er till nu, Lina, frågade jag henne, där hon satt i den kala och övergivna våning-gatan.

— Sam var alltid frökostig och jag har sparat pengar, som räcker över vintern om jag är försiktig. Kanske jag kan få ett jobb. Jag var en duk-tig sekretärare, om jag skall säga det själv. Jag borde ju vara tack-samt att det är som det är. Minns ni Peggy Newton, den lilla rödhåriga flickan som brukade vara här på ön? Hon fick sparken av O'Neal och efter två år hos honom har hon inte ett öre sparat. Jag förstår inte vad det skall bli av henne. Hon var skicklig i arbetet, men vi har kommit ur vanan att arbeta. Jag menar Peggy och jag och andra flickor, som har det som vi. Vi är vana vid trevliga hem och hembiträden och allting. Jag tror förresten aldrig jag bryr mig om någon ny man. Jag vill inte gå igenom det här en gång till. Nu flyttar jag till ett rum med dyscha och en matta med skära ro-sor på. Jag får äta på automat och tvätta upp strumpor och underkläder i handtaget. Jag får springa två trappor upp för att få ett bad. Det är ett sådant där badrum där man helst vill skura badkaret med karbol innan man duschar. Tror ni någonsin jag kan komma på fötter igen? Jag vet inte...

Förtroendets grund...

(Forts. från sid. 1).

vet) lägger upp de själssjukas, eller rättare det sociala livets problem i stort sett kring striden mellan förtroende och tvivel. Ur förtroendets och trygghetens grund skall växa all skapande kraft, social känsla, möj-lighet till hängivenhet, optimism och entusiasm, med ett ord till det som gör ett mänskligt värdigt. I bar-narens måste trygghetens grund lå-gas. Då finns förutställningarna därifrån, och snart kommer den att behövas. Ty tvivlet kommer, det måste komma och det kommer ofta tidigt. Det skall hårdta tryggheten, rädda den från att bli lättöpp. Men där otryggheten segnar, där den för-mår att helt riva upp förtroendets grund, där uppstår själssjukdomarna och de socialt omöjliga och odug-liga människorna. Från sin likar-verksamhet anför Wittels en sam-ling exempel på fall där han kunnat sätta fingret på säret efter det kroppsliga eller själsliga våld som för ett barn rivit upp förtroendets grund så fullständigt, att tvivlets gift kunnat sprida sig över hela or-ganismen för hela livet.

Emellertid tilliter sig Wittels att se en framtidssyn: som genom ett under har barnen, den nya genera-tionen, fått frihet att bygga ett sam-hälle efter sitt beläte, d. v. s. på förtroendets grund. Men mitt i denna syn händer något, och därom berättas på bokens nästa rader, som jag återger ur minnet. Från gran-naträdgårdarna — Wittels befinner sig i en liten österrisk bergstad — hörs plötsligt en mammas hårda och vredgade röst mot ett barn som brutit några blommar. En orfil skul-ler — ett skrik, och så den konvul-siviska, avbrutna, mätlösa lägen från ett barn. Wittels tilliter sig en-dast ett par ord: «Jag förstår att vägen är mycket, mycket lång».

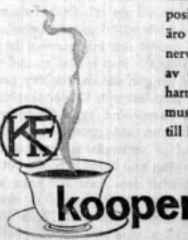
Skulle vi inte åtminstone börja med det allra yttersta och första och överallt bekämpa tron — säkerligen springen ur svantra, förtvivaln och andra svåra syndor och laster — att vuxna människor ha fått att slå barn.

Honorine Hermelin.

kaffet skall vara likt ett harmoniskt ackord

Kaffeblandaren är på sitt sätt en kompositör. De strängar han spelar på äro de mänskliga smak- och luktnerverna. Det gäller för honom att av olika råkafferter komponera de harmoniska blandningar, som likt ett musikackord väcka ängemåna känslor till liv. Vill Ni njuta av kaffe — drick

kooperativas kaffe

TIDEVARVET

REDAKTION: Telefon N. 4842. Mottagnings tid 10-12. EXPEDITION: Telefon 18243. Kononstid kl. 10-12 i m., 1-4 e. m. Postgros 15 44.

PRENUMERATIONSPRIS: För helår kr. 6.-, halvår kr. 3.-, kvartal kr. 1.50. Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS: I text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1931 Zetternid & Theandens Boktryckeri A.-B.

Advertisement for 'AMATOR' featuring a logo and text: 'Vilket? Naturligtvis AMATOR Champoneringspulver För såväl Just som mörkt här i paket à 35 öre.'